

Debesuota, šilčiau.
Saulė teka 6:58, leidžias
Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Spalio-October 11 d., 1971 m.

Kaina 15c

239

NEPAVYKO ARGENTINOS KARIU SUKILIMAS

JAUNIMO DARBAI STOVYKLOSE

Š. m. rugsėjo 2 d. jaunimui skirtas laikraštis Vilniuje "Komjaunimo Tiesa" neįvyko vietoje raše apie iš statybų grįžusius Lietuvos jaunuolius — iš Kamsko (800 km. į rytus nuo Maskvos) sugrįžo, du mėnesius statybose dirbę, 100 studentų, iš Altajaus — 320 studentų, iš Turkmenijos — 200. Tai skaičiai, kurie daug pasako ir jie — aiškiai nepilni. Tas pats laikraštis kitoje vietoje nurodo, kad į Kamską ar Altajų ešą nebuvo lengva pakliūti... O ten pakliuvę lietuviai studentai neblogai padirbėję, nes jų rankomis buvo statomi gyvenamieji namai, garažai, vaikų darželiai ir darbų buvę atlikta už 300,000 rublių. Tokia padėtis buvo Bajave, Altajaus krašte.

Lietuviai studentai tuose kraštuose, Sovietijos tolimose srityse, statė ne tik garažus ir namus, bet tiesė ir gatves.

Štai vieno lietuvių studento, V. Katiliaus, vasaros metu dirbusio Turkmenijoje. Čardžou vietovėje, laiško ištrauka: "Statybininkai užbaigė statyti du namus... Diena iščiulpė jėgas, išsekino. Nuo saulės niekur nepabėgsi. Vaikiniai palieka visas jėgas, visą energiją statybos aikštelėje". Čia dirbo Vilniaus ir Kauno pedagoginių institutų studentai.

Lietuvos studentai vasaros metu dirbo ir vad. socialistinėse šalyse, atseit, ne pačioje Sovietų Sąjungoje, bet tariamai nepriklausomose komunistinėse santvarkos valstybėse. Jose lietuvių studentų praėj. vasarą dirbo 275. Štai keli vaizdai: Kauno Medicinos instituto studentai buvo išsikūrę Lenkijoje, Bielystoko (Baltstogės) medicinos akademijos bendrabutyje. Juos autobusas kasdien gabendavo į netoliese esantį Starošelo miestuką, kur jiems teko dažyti metalines konstrukcijas. Ten jie aplanė dailininką Joną Šeštoką.

Vilniaus universiteto studentai jau ketvirtį metų kas vasarą dirba Rytų Vokietijoje, Greifswalde. Jie dirba atominės elektrinės statyboje — jos pirmosios turbinos numatytos paleisti 1974 m. gegužės 1 d. Vokietijai lietuvių studentus už jų darbą, trūšus, apdovanojo pagyrimo raštais bei emblemis...

Studentai buvo verčiami dirbti, vasaros metu, ir įvairius, daugiausia statybos darbus ir pačioje Lietuvoje. Praėj. vasarą Lietuvoje veikė 113 studentų "darbo ir poilsio stovyklų" ir jose dirbo 14,000 studentų ir moksleivių. Idomu, kad tokios stovyklos Lietuvoje atsirado dar 1951 metais — tuo metu Kauno Politechnikos studentai Suvalkijoje, ant Dvinės upelio kranto buvo pradėję hidroelektrinės statybą. Ne tik studentai, bet ir moksleiviai buvo atlikę 75 proc. visų minėtų statybos darbų. Vėliau studentai statė kitas hidroelektrines.

Šių metų vasarą Kauno Politechnikos instituto studentai buvo surengę 25 stovyklas. Apie 170 studentų (iš 620 bendro lietuvių studentų, tolimose Sovietijos srityse dirbusių) to instituto studentų dirbo Altajuje, Turkmenijoje, Totorijos autonominėje respublikoje, 75 buvo išvykę dirbti į Lenkiją, Vengriją ir kitas socialistinėmis vadinamas šalis, gi iš viso įvairiose stovyklose, ir Lietuvoje šią vasarą dirbo 2,100 Kauno instituto studentų. Jie atlikę darbų už 700,000 rb.

Studentai dirbo ne tik statybose, bet ir žemės ūkio darbuose. Kai kur juos mieliai sutinka, kitur — atšiauriau. "Komj. Tiesa" pateikė tokį pavyzdį: "Visai nelaukiamas studentų būrys

IS VISO PASAULIO

AMSTERDAMAS. — Olandijoje įvyko keli incidentai prieš vizituojantį Japonijos imperatorių Hirohito. Vienas parlamentarys kreipėsi į valstybės prokurorą reikalaujantis, kad imperatorių būtų areštuotas ir teisišamas už karo meto nusikaltimus. Antrajame Pasauliniame kare Azijoje žuvo 19,000 olandų. Už jų mirtį reikėtų teisti imperatorių, sako parlamento narys Hendrix Koekoek.

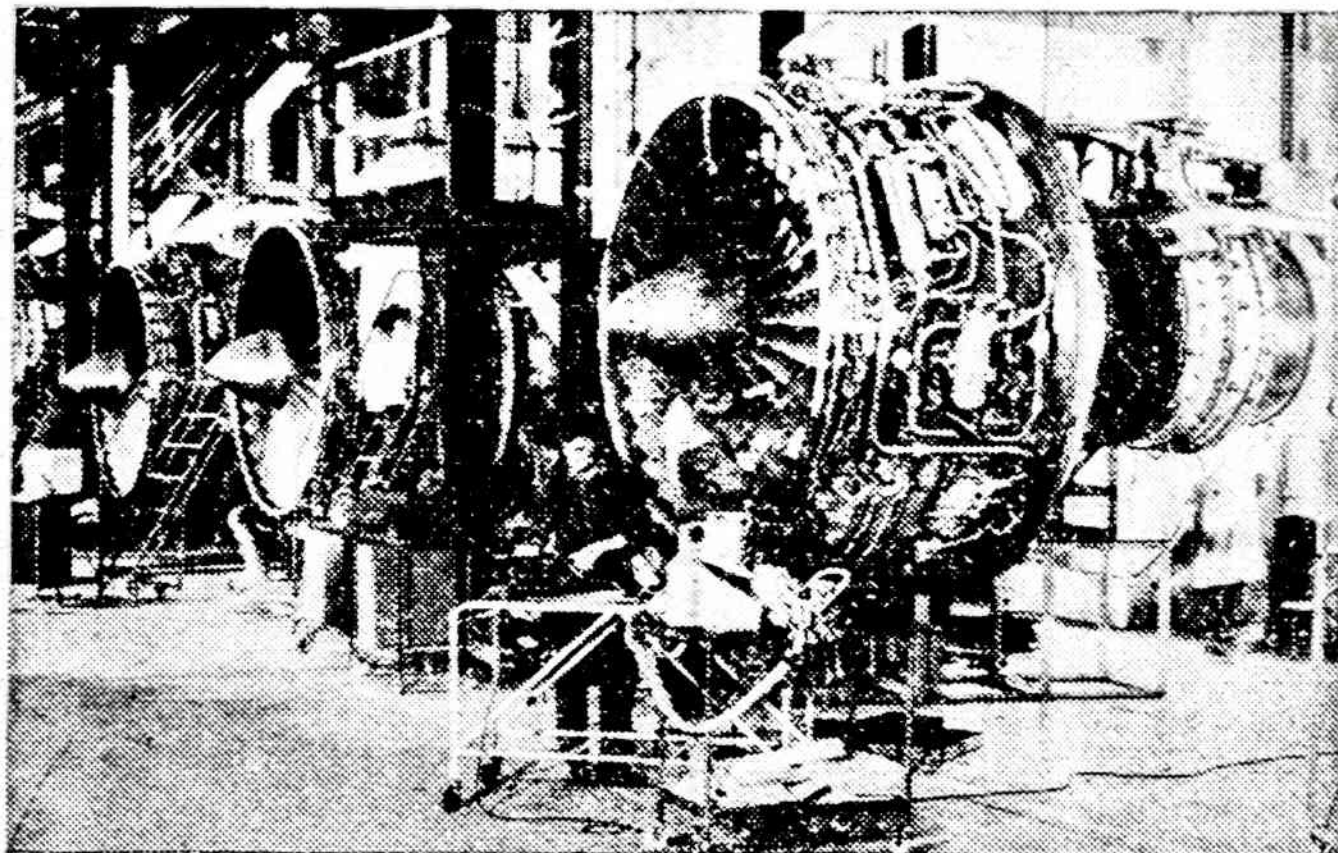
PEKINAS. — Etiopijos imperatorių Haile Salassie, 79 metų, kelias valandas kalbėjosi su Kinijos komunistų partijos pirmininku Mao Tse Tungu, 77 metų. Jis esąs sveikas ir linksmas, pasakojo imperatoriui įvairių anekdotų. Gandai apie Mao ligą ar mirtį esą neteisingi.

NEW YORKAS. — Tautinės Kinijos užsienio reikalų ministeris Jungtinės Tautos aiškino, kodėl nereikėtų į ją organizaciją priimti komunistinės Kinijos. Pekino valdžia siekia pasaulio dominavimo, ji kursto revoliucijas kaimyninėse šalyse, ji siekia sunaikinti Jungtines Tautas, kaip taikos instrumentą. Kinijos gyventojai laukia, kol komunistinis režimas bus nuverstas, nes 22 to režimo metai neįteigė pakeisti kinų gyventojų. Tautinės Kinijos ministerio kalbos labai mažai kas klausėsi.

VATIKANAS. — Amerikos katalikų negrų delegacija lankosi Vatikane, kur juos priėmė arkivyskupas Giovanni Benelli, artimas popiežiaus patarėjas, valstybės pasekretorius. Amerikos negrai prašė paskirti Washingtono arohidiecojejos valdytoju negrą. Toliau negrai prašė studijuoti, ar nebūtų galima negrams katalikams įvesti skirtingas apeigas ir liturgiją. Taip pat negrai norėtų turėti Vatikane savo atstovų.

pasirodė Biržų rajono Lenino kolkiyje. Pirmininkė tik skėstelėjo rankomis, brigadininkai pradėjo blaškytis, kokį čia darbą tiems studentams sugalvoti. Dažniausiai sugalvodavo kokį nors pagalbinį, o kartais ir to paties trūkdavo".

Studentai, dirbą kolchozuose, pasirodė, ne vienu atveju nusivildavo ir kolchozų pirmininkais. Dėl to būdavo ir nesutarimų. Vilniaus ir Kauno bei kitų miestų studentai negalėjo skustis darbo įvairumu, nes, štai, kaip jie pasakojo laiškuose: "stovyklose mūsų daug — 75 žmonės, dirbame įvairiose vietose — vieni statyto karvide, kiti trąšų sandėlių, dar kiti rengia diendaržį kiaušams, deda pamatus gyvenamajam namui, rengia tranšėjas šienaiui ir silosui ir kt.". Tokia buvo vasara studentams ir moksleiviams ir jau 21 metai iš eilės.

Britanijos Rolls-Royce įmonėje Derby yra statomi motorai Amerikos Lockheed bendrovės statomam Tristar lėktuvui. Motorai turi 42,000 svarų sprausminę jėgą.

Pagedo sovietų britų santykiai

MASKVA. — Keršydama Britanijai už sovietų diplomatų, apkaltintų šnipinėjimu, išstėmimą, Sovietų Sąjunga paskelbė, kad keturi britų diplomatai ir vienas biznierių yra išstėmiami iš Sovietų Sąjungos. Be to, trys prekybos įmonių atstovai, kurie jau turėjo vizas atvykti į Maskvą, dabar nebus įleisti. Dar 10 britų piliečių, kurie planavo vykti į Sov. Sąjungą, gavo žinią, kad jie nepagėdaujami.

Šiuo sovietų vyriausybės atkeršijimo Britanijai už šnipų išstėmimą. Jau visi sovietų diplomatai ir įvairių atstovybių pareigūnai, kurie buvo išaiškinti šnipinėjimo skandale, išvyko iš Britanijos. Sovietų darbai paaiškėjo, kai į Britaniją atbėgo svarbus šnipų organizacijos narys. Iš viso Britanija išstėmė 105 sovietus.

Sovietų užsienio reikalų ministerija pranešė britų ambasadoriui, kad oficialus britų užsienio reikalų ministerio Douglas Home vizitas Maskvoje, numatytas ateinančių pavasarį, bus neįmanomas.

"Stern" žurnalas apie S. Kudirką

Hamburge, Vokietijoje leidžiamas iliustruotas savaitinis žurnalas "Stern" (jo tiražas siekia daugiau 2 mil. egz.) š. m. rugsėjo 12 d. laidoje paskelbė išsamų straipsnį apie Simą Kudirką. Įdėtos devynios įvairaus dydžio nuotraukos bei žemėlapis. Straipsnio antraštė "Vieno pabėgimo eiga" ir jo autorius — Klaus Liedtke.

Smulkiai aprašyti Kudirkos dramatos tarpiniai pasirodymai ir šuolis, iš sovietų laivo "Sovietųskaja Litva" į JAV laivą "Vigilant", Kudirkos apie 8 valandų pergyvenimai laive, toliau — brutalus Simo grąžinimas rusams ir, pagaliau, jo byla Vilniaus sovietiniame teisme. Pastaroji dalis — trumpesnė, tačiau visa kita — Kudirkos išgyvenimai JAV laive, maldavimai jo neišduoti, rusų-bolševikų barbariškas, jo atžvilgiu, elgesys — tai Liedtke's aprašyta vokiečiams būdingu kruopštumu, tikslumu (net minutes skaičiuojant) bei giliu įsijautimu.

Vokiečių žurnalo straipsny pateiktas vienas naujas, JAV lietuvių spaudoje anksčiau nepastebėtas faktas. S. Kudirką nugabenus (padedant amerikie-

Laškas "Tribune" apie dr. Daužvardį

ČIKAGA. — Sekmadienio "Chicago Tribune" išidėjo Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko dr. K. Bobelio lašką apie mirusį Lietuvos gen. konsulą dr. P. Daužvardį. Laške sakoma, kad aukštų principų ir Lietuvos laisvės kovos nepalstantis kovotojas įkvėpė ir jungė lietuvių darbui už Lietuvos išvadavimą iš komunistų vergijos.

Lašką baigdamas dr. K. Bobelis sako, kad lietuviai bus įkvėpti dr. Daužvardžio atminimo testu jo idealus ir gyvenimo viltimis.

Paleido Latvijos žydė iš kalėjimo

MASKVA. — Sovietų valdžia paleido iš kalėjimo Latvijos žydė Rūtą Alexandrovich, kuri buvo nuteista gegužės 27 d. Rygos teisme trims su puse metų kalėjimo. Spaudoje jau buvo žinių, kad ji kalėjime susirgo. Amerikos žydų gyonybos lygos vadovas rabinas Kahane apie jos ligą pareiškė, jog už kiekvieną žuvusį sovietų žydą, bus nužudytas du sovietų diplomatai bet kur pasaulyje.

Ritos Alexandrovich motina buvo anksčiau išleista iš Sovietų Sąjungos ir išvykusi į Izraelį, dirbo už dukters ir kitų žydų paleidimą. Ji tuo reikalu lankėsi Amerikoje. Rūta yra 24 metų ir yra gimusi Rygoje. Latvijos žydų žiniomis, Kremiaus valdžia nutarė ją išleisti emigruoti su visais jos giminėmis.

— D. Britanijoje sudaryta nauja Tautos Fondo atstovybė: pirmininkas inž. Audrius Gasiūnas, vicepirmininkas — Petras Mašalaitis, išdininkas — Juozas Vilčinskis, sekretorius — Juozas Lūza ir nariai: Z. Jūras ir A. Jovaras. (E)

— Vak. Vokietijos televizija š. m. rugpičio 30 d. pateikė Baltijos valstybių istorijos bruožus. (E)

čiams jūrininkams) ir sovietų laivą (tai buvo 11:40 naktį), po maždaug valandos "Vigilant" išlydėjęs sovietinį laivą į atvirą jūrą. Tačiau apie 3:30 val. ryto, lapkričio 24 d., šis laivas vėl buvo atsidūręs New Bedford uoste ("Um 3:30 Uhr am Morgen des 24. November macht sie wieder im Hafen von New Bedford fest"). (E)

Vyskupų sinode

ROMA. — Pasauliniam vyskupų sinode Amerikos vyskupų delegacija kalbėjo apie katalikų bažnyčios problemas, kurių didžiausias: rasinė diskriminacija, kuri įžeidžia žmogaus garbę, nes visi žmonės esą vieno Dievo vaikai, išganyti vieno Kristaus krauju. Amerikiečių delegacijos nuomone, sinodas turėtų svarstyti militarizmo ir ginklų lenktynių problemas. Tos lenktynės neleidžiančios vyriausybės pasirūpinti savo piliečių reikalais, neleidžiančios paremti atsilikusį šalių, ginklams išieikvojami valstybių rezursai.

Ispanijos kardinolo Vincente Enrique Taranon kalboje buvo pabrėžta, kad reikia atsargumo ir nuosaikumo kalbant apie kunigų vedybas ar apie vedusių vyrų įsventinimą ir kunigystę. Kardinolo nuomone, spauda per daug iškėlė celibato klausimą. Celibato panaikinimas toli gražu nepašalins bažnyčios problemų.

— Vliko Atstovybė Venezueloje nuo š. m. rugsėjo 12 d. yra šios sudėties: inž. Vladas Vencuskas — pirmininkas, Vanda Biliūnienė — vice pirmininkė, sekretorius — mokyto Juozas Kukanauza, Luiza Gavorskienė — išdininkė. Kiti nariai: kun. Antanas Perkūmas, dr. Povilas Dambraiva ir agr. Zenonas Garšva. (E)

Britų princės Margaritos vyras Lordas Snowden pats mėgsta kitus fotografuoti, bet šį kartą buvo nufotografuotas neformaliauose drabužiuose Romoje.

BUVĘS PREZIDENTAS R. LEVINGSTON ARGENTINOJ SUIMTAS PO SUKILIMO

BUENOS AIRES. — Argentinoje penktadienį prasidėjęs trijų karinių įgulių sukilimas prieš vyriausybę pasibaigė be kraujo praliejimo. Vyriausybė paskelbė, kad sukilėlių vadai pasidavė ir buvo suimti. Buvo suimtas ir buvęs prezidentas, karinės valdžios galva Roberto Levingston, kurį dabartinis prezidentas Lanusse nuvertė kovo mėnesį. Matyt, jis buvo įveiktas ir sukilimą.

"Tribune" aprašo Marquette nuotaikas

ČIKAGA. — "Chicago Tribune" miesto žinių sekcijoje sekmadienį išidėjo ilgą, septynių skilčių straipsnį, kuris pavadintas "Housing Proposal Ruffles Marquette Park Residents". Straipsnyje, kuris papuoštas kelių žmonių fotografijomis ir Washtenaw, nuo 66 gatvės, žiūrint į pietus, namų nuotrauka, pasakojama apie Marquette parko gyventojų nusistatymą prieš pigių butų kolonijas negrams. Kelis kart minima Lietuvių Namų Savininkų sąjunga ir cituojami jos pirm. J. Bacevičiaus pareiškimai.

Straipsnio autorius Frank Zabor primena, kad Martin Luther King 1966 m. buvo apmėtytas akmenimis Marquette Parke ir pats Kingas pareiškė, kad visoje Amerikoje niekur jis nebuvęs taip piktai ir su tokiais smurtais sutiktas, kaip Marquette Parke.

Straipsnyje autorius pasakoja kelių apylinkės gyventojų nuotaikas. Jų tarpe pasikalba ir su Pranu Pakštu bei Juozu Matevičium. Visi gyventojai pareiškė korespondentui savo opoziciją CHA planui apgyvendinti apylinkėje negrus. Nuotaikos yra labai įtemptos, pripažįsta korespondentas.

Čilės ministeris su Kissingeriu

WASHINGTONAS. — Čilės užsienio reikalų ministeris Almeyda Medina užsiminė, kad Čilė gali sumažinti savo reikalavimus ir mokesčius Amerikos vario bendrovėms Čilėje. Jis ilgokai tarėsi su prezidento Nixono patarėju Kissingeriu. Ministeris pareiškė, kad Čilės vario kasyklų nacionalizavimas neturėtų pagadinti Čilės-Amerikos gerų santykių.

Čilė yra pirmoji Pietų Amerikos valstybė demokratinuose rinkimuose išrinkusi marksistinę vyriausybę, kurioje dalyvauja ir komunistų partija. Čilėi pradėjus nacionalizuoti amerikiečių kapitalu įsteigtas įmones, jos pavyzdžiu galėtų pasekti ir kitos Pietų Amerikos valstybės. Todėl Amerikos kongrese vyrauja nuotaika, kad Čilėi Amerika turi duoti griežtą atkirtį už vario bendrovių konfiskavimą.

Prezidento patarėjas pareiškė Čilės ministeriui, kad Amerika nesirengianti persekioti Čilės vyriausybės šiuo metu, kada pats prezidentas siekia pagerinti santykius su komunistine Pekino vyriausybe.

— Britų Darbo Partijai pakvietus, Lietuvos Socialdemokratų Partijos delegatūra savo atstovų paskyrė Juozą Vilčinską dalyvauti Darbo partijos konferencijoje, spalio 4-8 d. Brighton mieste. (E)

Penktadienį Azul, Olavarria ir Formosa karinės įgulos, užėmusios vietines radio stotis, pradėjo skelbti, kad kariuomenė reikalauja, kad pasitrauktų Lanusse. Visi įgulių pareiškimai buvo pasirašyti ne tų įguli viršininkų, bet jų pavaduotojų. Svarbiausi sukilėlių vadai buvo pulkininkai Fernando Amadeo Baridich ir Florentine Diaz Loza. Jie skelbėsi esą centrinių krikščionių demokratų grupių atstovai, kuriuos remiančios visos Argentinos karinės įgulos.

Azul įgulos sukilimas buvo pavojingas vyriausybei, nes čia stovį moderniausias Argentinos šarvuotųjų jėgų — apie 2,000 rinktininių kareivių su galingais tankais.

Nežiūrint į tai, vyriausias kariuomenės vadas ir prezidentas Lanusse pasiuntė 10,000 kareivių iš Pirmojo Armijos korpuso, stovinčio netoli sostinės, sukilimo malšinti. Azul įgula, pamatiusi daug gausingesnę lojalią kariuomenę, po 19 val. maišto pasidavė. Lanusse pavaduotojas gen. Federico Mourglia iškart dėjosi su sukilusiais vadais ir šie be sūvio pasidavė, užbaigdami savo maištą.

Gen. Lanusse vyriausybę pradėjo derybas su kairiomis Argentinos politinėmis grupėmis ir su peronistais. Tos derybos ir valdžios nuolaidos nepatinka dešiniojo sparno karininkams. Panašių neramumų Argentinoje gali būti ir daugiau.

Lietuvoje buvo karšta vasara

Praėjusios vasaros mėnesiai Lietuvoje pasižymėjo ypatinga sausra. Buvo ir nuostolių. Rugs. 7 d. "Tiesa" skelbė, jog vasarą Lietuvoje degė miškai, durpynai... Beveik visą vasarą degė Rekyvos durpynai, jie smilko ir rugsėjo pirmomis dienomis. Paaikėjo, kad priešgaisrinė kova buvo sunki dėl menkos organizacijos ir apsilėidimo.

Tas pats dienraštis kiek anksčiau, rugp. 27, teigė, jog buvę graudu žiūrėti į pageltusius bulvių laukus, parudusią pievą, vanduo upėse buvo nusekęs. Lietuvoje sausrų pasitaikydavo ir anksčiau, tačiau šių metų vasara buvo reta ir sausra ir aukštomis temperatūromis. Vilniuje š. m. liepos mėn. lijo 5 kartus, Kaune — 4 kartus, rugpičio mėn. — Vilniuje 3 kartus. Per abu vasaros mėnesius kritulių buvo iškritę vos 30-50 mm.

Šių metų sausras sutapo ir su aukštomis temperatūromis. Nuo liepos 26 d. karščiai Lietuvoje pasiekdavo virš 30 laipsnių (arba daugiau kaip 85 Fahrenheitto), o nuo liepos 24 d. beveik per visą mėnesį temperatūra siekė virš 25 laipsnių Celsijaus (per 75 F.). Tai labai išdžiovino dirvą, kurioje drėgmės atsargos po negilios žiemos buvo mažos. Lietuvoje daugiau lietus sulaukta tik rugsėjo mėn. pirmoje pusėje. (E)

Išdžiai ant laivo

Iki šiol buvo ir dar kai kur yra tokių jūrų skautų, budžių, gintarių, jūrų skautininkų-ųjų ir net aukštesnių vadovų-ųjų jūrų skautiniuose laipsniuose, kurie išsididžiai nešioja jūrinės skautų uniformas ir vaizduoja senus jūrų vilkus, o tikrumoje gal nėra buvę ar buvusios niekada ant jokio laivo, net bijosi vandens, nekaltant jau apie bet kokį praktišką burlavimo supratimą ar bent kokį jūrinį patyrimą.

Ypač lengva ranka buvo dalinami net ir visi aukštesni jūrų skautijos laipsniai, o rindai ir medaliai mūsų sesių tarpe. Jei kokia sesė paruošdavo skanių silių, grybų, nuskuta nemazai bulvių, pasidarbuoja stovyklų virtuvėse, o gal kur nors prie progos kitaip pasireiškia — žiūrėk, jau keliamą j paskautininkės, skautininkės ar net vyr. skautininkės laipsnį. O jei tokia sesė sugeba ir kalbą pasakyti, tai, žiūrėk, jau ir medalis ar ordinas ant krūtinės kabinamas.

Štai dar senesniai Lietuvių Jūrų Skautijoje, prieš pat išeinant daliai mūsų narių į LSS-gą, visa eilė sesių skubos keliu buvo pakeltos į vyresniškumo ir net į j. skautininkų laipsnius, visai nežiūrint į teoretinę ir praktinę jūrų skautavimo pasirošimą, veiklą, žinias ar jūrinį patyrimą. Greičiausiai buvo daugiau žiūrėta į tai, kad grupiniai įsijungiant į Liet. Skautų Sąjungą, būtų svarbūs tenai pralysti su aukštesniu jūrų skautiniu laipsniu. Tai tipiškas egoizmo ir jūrų skautavimo laipsnių degradacijos pavyzdys.

Naujai persitvarkiusi Lietuvių Jūrų Skautijos Vadija iš pat pradžių ėmėsi kreipti didesnę dėmesį į visų vyresnių jūros skautų-čių ir vadovų-ųjų nuodugnę ir geresnį ideologinį, teoretinį ir praktinį žinių pasirošimą.

Tuo keliu buvo einama paruošiant LJS-jos naują prieauginę budžių ir gintarių išdžiai. Jau

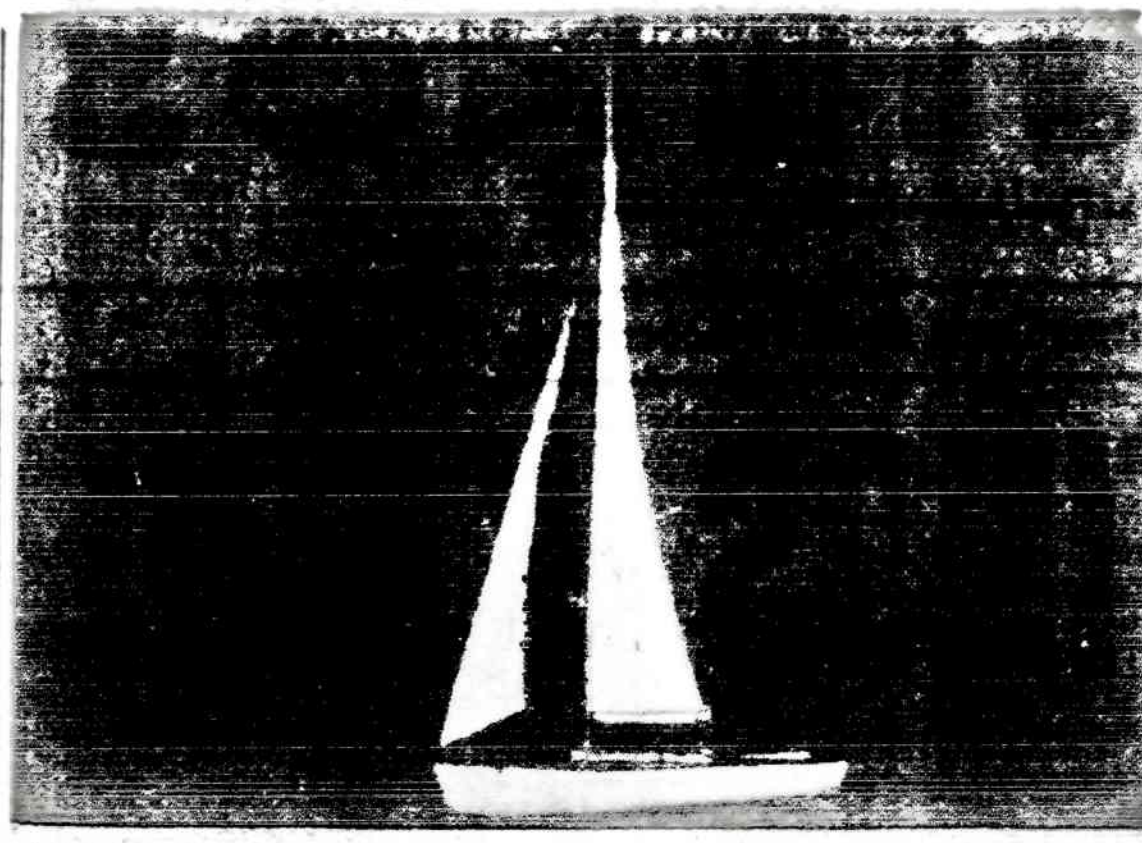
pereitą žiemą visa eilė jaunesniųjų budžių ir gintarių lankė Amerikos Skautų Tarybos Čikagoje suruoštus jūrinis kursus. Po to sekė praktiškas burlavimas per visą vasarą ant naujai įsigytos burinės jachtos Coronado 25, ant žaibo klasės jolės, ant greito — sportinio Flying Dutchman, o pagaliau ir kelionės upėmis su indėnų tipo canoe laiveliais.

Tokiu būdu budžių ir gintarių išdžiai buvo paruošti net 6 jauni kandidatai: v. v. G. Karaitis, v. v. P. Mintautas, v. v. E. Sipavičius, v. v. E. Kniūkšta, v. R. Kancevičiūtė ir v. J. Baubytė, kurie po teoretinių ir praktinių patikrinimų buvo pakviesti į uostą, kad ežere ant laivo, š. m. rugs. mėn. 26 d., sekmadienio naktį, duotų savo gyvenimo pirmą ir vienintelį budžių ir gintarių išdžius.

Laivas iš Monroe uosto pajudėjo 9 val. vak. ir suradus tinkamą vietą ežere tapo užkariauota. Iš pradžių įdžiai atliko sesės, kurių išdžio davimo ceremonijas pravėdė j. psk. D. Baltramaitienė, LJS Vaivos Laivo Globėja. Brolių įdžiai pravėdė Baltijos Jūros Skautų Tunto Tuntininkas b. j. psk. J. Butkevičius su Tunto Adjutantu b. j. v. A. Anku. Naujuosius budžius ir gintares po to sveikino LJS-jos Vadijos Vice-kas b. j. psk. A. Butkevičius, Vadijos Reikalų Ved. b. j. psk. M. Maksvytis ir paskutinis b. v. v. J. Baltramaitis, Balt. Jūros Tunto Budžių Vadas.

Po to laivas tapo užkariauotas užuovėjoje, kur visi pasistipino gardžia užkanda, kuri ant vandens ir laive yra visuomet dvigubai gardesnė. Pakilioje nuotalkoje gerokai po pusiaunakčio visi dalyviai grįžo į uostą ir išsikirstė, pergyvendami išdžius reikšmę, jautrius pašnekesius ir jausdami žmogaus mentyse amžino, beribio vandens bangų siūbavime nakties glūdimą.

Dalyvis

Liet. Jūrų Skautijos Budžiai Michigano ežere ant žaibo klasės jolės "Nida II" Nuotrauka st. Vyta. Kubilo

Su žaibu skersai ežerą

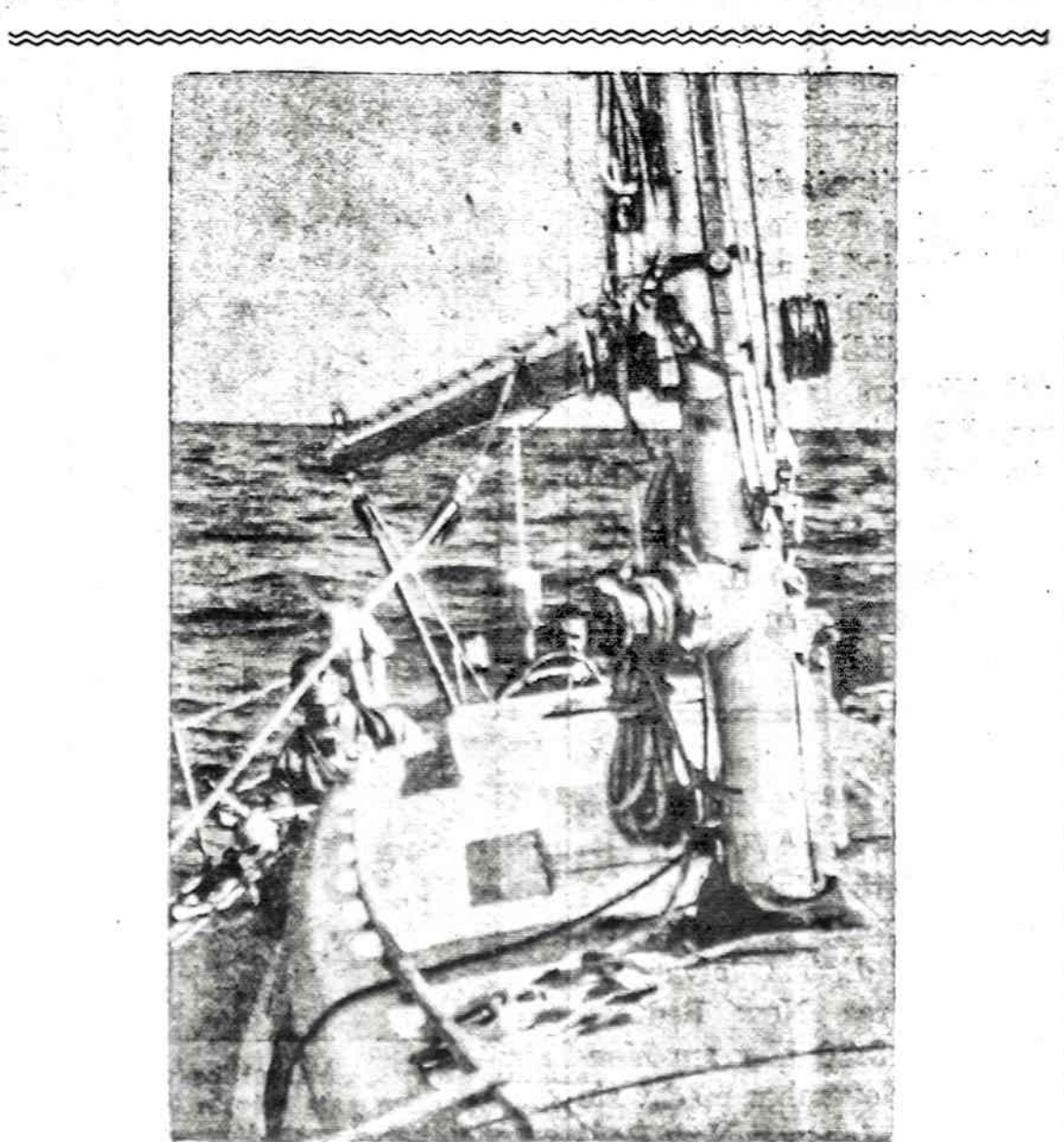
Šią vasarą du jauni budžiai kandidatai — v. v. Paulius Mintautas ir v. v. Edvardas Sipavičius įvykdė ne eilinę kelionę skersai Michigano ežerą, plaukdamiesi senesniais jūriniais atremontuota "Žaibo" klasės jole iš Čikagos į Union Pier ir atgal.

Jie ilgai planavo šią kelionę, nes neužligo turėjo duoti budžių išdžius, dėl to norėjo įsigyti daugiau tolimojo plaukiojimo praktikos.

Jų abiųjų lėšomis nupirktą "Žaibo" klasės jolę yra 19 pėdų ilgio ir padaryta iš medžio. Kadangi šios jolės burių numeris yra tik 422, o dabar statomų šios klasės laivų numeriai siekia jau virš 10,000, tas jau saivai pasako, kad ši jolė yra mažiausi daug vandenį ir vėjo. Nusipirkę šią jolę, abu šie jūrų skautai su pagalba kitų brolių per žiemą ir pavasarį uoliai dirbo prie jolės sutvirtinimo, reikius, špantus ir vietomis plankes, vantus ir štagas, nes didieji vandenys ir tolimos kelionės nemėgsta trapių laivų.

Su Baltijos Jūros Tunto vadovybės pagalba tapo gauta boja Monroe Street uoste, netoli nuo Jūros Saulių jachtos "Gen. T. Daukantas" ir netoli dr. dr. K. Aglinskio, P. Mažeikos burinės jachtos "Audra", iš kur kiekviena proga pradėtas intensyvus burlavimo apmokymas.

Šiam apmokymui vadovavo patyręs instruktorius budys v. v. Linas Mintautas, kuris jauniems budžiams kandidatams paskyrė visa savo atliekamą laisvalaikį, kad įkaltų burlavimo teoriją ir praktiką, saugumą ant vandens, inkaravimą, virvių mazgus ir daugelį kitų dalykų, susijusių su laivais ir vandeniu. Atlikę daug valandų praktiško burlavimo prie didelių ir mažų vėjų, abu budžiai nutarė padaryti ilgesnį kelionę skersai ežerą. Didžiausias dėmesys buvo atkreiptas į saugumą. Buvo įsigytas 2-jų asmenų pripūčiamas gelbėjimosi laivėlis ir "walkie-talkie" susišnimo aparatas. Tapo pasiimta užtenkamai maisto, transistorinis radio aparatas ir papildomos šviesos priemonės.

LJS-jos du jūrų budžiai Michigano ežere ant burinės jachtos. Už vairo b. j. psk. J. Butkus. Nuotrauka b. v. v. P. Mintautas

Atsiminimai iš "Perkūno kalno" stovyklos

Mano pirmas žvilgsnis į stovyklavietę iš pradžių sukėlė neramumą. Palapinės stovėjo ant aukšto kalno, kurio vienas slėnis leidosi tiesiai į Wisconsin upę. Bet priešus kiek arčiau, pasimatė, kad bijoti nėra ko, nes aplinkui visą stovyklos rąjoną augo aukšti ąžuolai, o tarp jų stori kamienai, lyg kokia gyvatvorė pynėsi daugybė pušalių ir eglių.

Vienoje kalno pusėje takelis leidosi žemyn, į pašlaitę, kur buvo įrengta virtuvė su prausykla, o kitoje pusėje vingiavo takas tiesiai į upės pakrantę, kur buvo įrengtas uostas ir maudyklė. Nors upės vanduo buvo šraunus, bet maudytis buvo smagu, nes upė toje vietoje buvo negili, vanduo švarus ir daž šiltesnis, negu didesniuose ežeruose.

Kitą dieną po pietų, buvo nutarta padaryti pirmą išbandymą kelionę žemyn upės į indėnų tipo canoe laiveliais. Su mašina nuvilkome laivelius į Wisconsin Dells miestelį, kur rapidosi Wisc. Power elektros jėgainės didžiulė užtvanka. Per užtvanką vanduo šauna žemyn ir putodamas bėga, kol pranyksta už upės vingio, o toliau, už poros šimto mylių — patenka į glėbį pas visų upių motiną — didžiąją Mississippi upę.

Išėdę į laivelius ir peržiūrėję ar tvirtai užsidėtos gelbėjimosi liemenės, atsistodėme nuo kranto. Srovė, lyg kokia didelė ranka, griebė laivelius ir sivedė į upės vidurį, kur tik įgulos raumenys ir vikrumas išlaikė numatytą kursą. Pro šonus slinko aukštos uolos, kuriose vanduo buvo per tūkstanečius metų išgrūzęs daug tunelių, kurių keletą didelių smalsumu išstūrinėjome. Po kiek laiko upės šone pasirodė mažas upelis. Smalsumas mus tempė sužinoti, iš kur jis atsirado. Po pusvalandžio irklavimo pasigirdo ūžimas ir tuo

jas nėra įkėlę į laivą, nekaltant apie aukštos jūros burlavimą. Norint duoti jaunesniems pavyzdį ir įkvėpimą bei įgauti jų patikėjimą, turį patys vadovai — ir vyresnieji turėti gerą pagrindą, todėl šiai minčiai yra skiriamas mūsų jaunųjų budžių tolimos kelionės aprašymas.

LJS-jos Vadija

buvo padaryta kaip tik laiku, nes staiga nuo smarkaus vėjo medžiai palinko prie žemės, o upės vanduo pabalo nuo vėjo su-pūstų putojančių bangų. Iš dangaus pasigirdo rūstus perkūno balsas ir lietaus liūty užtemdė regėjimą. Kadangi canoe laiveliai yra pastatyti iš metalinės medžiagos, todėl po jais ieškoti prieglaudos nebuvo tikslu, nes žaibas galėjo įtrenkti į metalinius laivelio liemenis. Susigūžę pakrūmėje apsidėgėme turėję bręžentų ir bandėme skaičiuoti lietaus lašus, kurie barbeno į mūsų uždangalą. Kad apie audrą per daug negalvoti, bandėme juokauti ir net dainą traukti. Po valandos viskas kiek aprimo, o vėliau galėjome tęsti kelionę toliau. Netrukus už kampo pasirodė stovyklos žiburiai, kur mūsų nekantriai ir kiek susirūpinę laukė kiti stovyklos vadovai. Pasikeitus rūbais ir išgėrus karštos arbatos su sumuštiniais, višas audros nemalonumas pasijuto įvykęs labai seniai ir min-tys jau sukosi apie rytojų ir sekančios dienos stovyklos užsiėmimus.

(B. d.)

Stud. v. v. b. Vytautas Kubilas

Šiaurinės Karolinos valstija pagaliau baigė savo karo stovį su Tuskarorais indėnais, su kuriais tame stovyje iki šiol tebebuvo nuo 1713 metų.

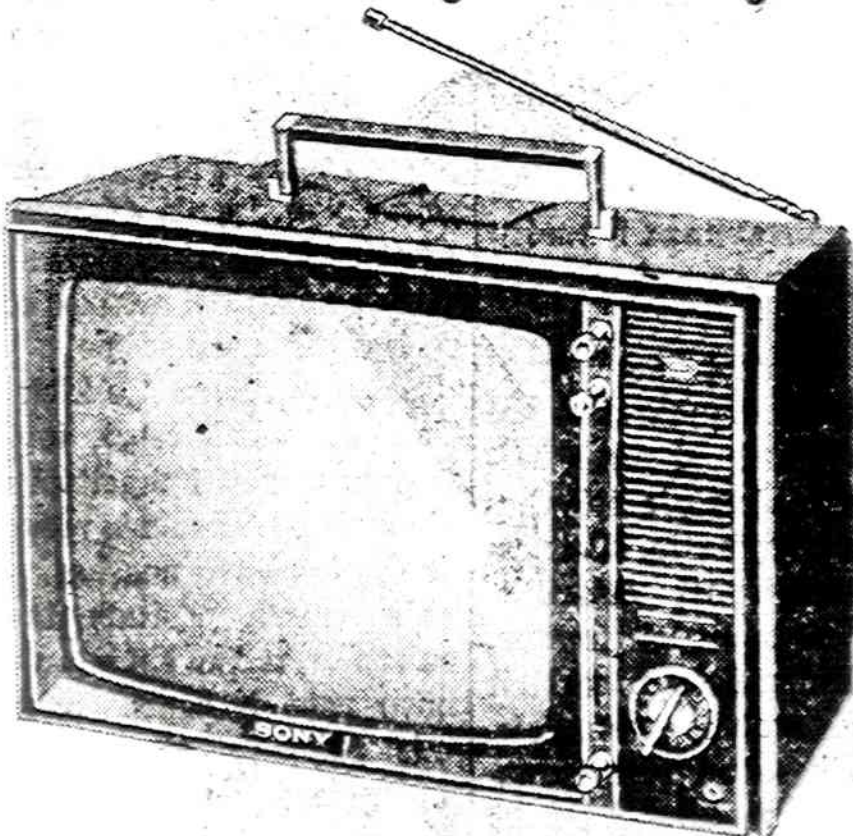
SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda grynų bei apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVILNIMAS neieško peino, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis su gal gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą, už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mėnesio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokestis \$2.00 mėnesio.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Big when you watch it.
Small when you carry it.

SONY compact portable TV.

Sony's TV-130U—a personal portable TV with a screen big enough for a group of people to watch. 13 inches measured diagonally! But since it weighs just a bit over 17 lbs., it's a cinch to carry around the house. A snap-in/snap-out sunglass filter gives glare-free reception even on the sunniest of days. Plus: Front on/off volume and picture controls, large front-mounted speaker, super-sensitive solid state circuitry, VHF and UHF channels, handy swivel carrying handle. Cabinet styling? You won't find anything more contemporary.

Sony's TV-130U: Maxi-viewing in a mini-body.

SONY

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. PROspect 6 - 1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%
PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

UŽ TAUTĄ, KARALIŲ IR LAISVĘ...

(Po pokalbio su B. R. Pietkivičium, Crane Savings and Loan bendrovės prezidentu)

(Tęsinys)

Vykdamas ir ten pasiėmė sau palydovų šio dvaro administracijos pareigūną Romualdą Pietkivičių, vis bijodamas, kad kas jo nenunuodytų. Ten begyvendamas kunigaikštis Oginskis išsivalgavo irgi pagal aptemusių prola išdaigų. Liepdavo padaryti kareivių iškamšas to dvaro lauke. Paskui, paėmęs kardą į rankas, ėjo kapodamas jų galvas. Ten, berods, ir mirė, proto šviesos nebeatgavęs. Mirė, kaip ir jo brolis Mykolas, bevaikis. Su Bagdono mirtimi baigėsi ir visa jų buvusi garso į giminė.

OGINSKIŲ NASLĖS

Nuostabu net, kad pasilikusios jų naslės Rietavo ir Plungės dvaruose tęsė tas Oginskių pradžias. Tęsė dar net su didesniu uolumu. Bendravo su lietuviais inteligentais ir dosniai paremdavo lietuvių kultūrinius užmojus ir lyg kartais pamiršdamos savo lenkišką kilmę. Taip, sakysime, Rietavo kunigaikštienė dėjos ne tik prie vartotojų bendrovės įsteigimo, tvarkymo, bet ir prie kelių kultūrinių lietuviškų organizacijų. Taip, pavyzdžiui, Rietavo Saulės grynai lietuviškos švietimo organizacijos skyriuje sutiko 1909 metais pirmininkauti. Prižadėjo ir tai lietuviškai Rietavo mokyklai duoti ir gerą krautį. Pažadėjo ne tik patalpas, bet ir visą mokytojų išlaikymą, berods, neišskiriant nė mokytojų algų mokėjimo. Labai geros širdies buvo ji vargšų reikale. Kad nereikėtų jiems po žmones elgetauti, buvo atiduoti tam reikalui Oginskių Laukuvos gatvėje dideli dviejų aukštų mūriniai namai. Jų išlaikymui buvo duodama kasmet riebų pašalpą. Rūpinosi ji ir šiaip į vargą patekusiais žmonėmis per savo parinktas patikėtines. Ir tiems vargšams ligoje kunigaikštienė siūsdavo net dvare gaunamus užsienio vaisius: apelsinus, citrinas, vynuoges ir kt. Atrodo net, kad jos širdis buvo daug geresnė, nei pats jos supratimas, kas yra vargas. Tai paliustruoja ir toks atsitikimas. Kartą jos patikėtinė Pietkivičienė atėjo prašyti, berods, vargšei moteriai po gydymo paramos. Ku-

nigaikštienė išklausiusi, manydama, kad ligonei reikia gaivinančių vaisių, su gailėsčiu pareiškė, jog ji dabar pati neturinti. Ir kai tik gausianti, tuoj jų atsiųsianti, o tuo tarpu iš bėdos tegu ji pavalganti duonos su sviestu. Bet kai patikėtinė jai paaiškino, jog ta moteris neturinti nei duonos, nei sviesto, Oginskienė susizgribo ir su nuostaba ir susirūpinimu tuoj davė penkrublinę ir tos duonos, sviesto bei kitų maisto išteklių iš dvaro.

PAŽADĖJO HINDENBURGUI RIETAVO DVARĄ

Pirmajam pasauliniam karui prasidėjus kunigaikštienė išvažiavo ir jau, žinoma, daugiau nebegrižo į Rietavą. Vokiečiams okupavus Lietuvą ir lietuvių tautinė kultūrinė veikla apmirė. Veikė tik mokyklos ir jau su lietuvių dėsdomąja kalba. Vokietijos kaizeris apie Rietavą irgi gerai žinojo ir apie to dvaro grožį ir pelningumą. Matyt, tą dvarą laikė ir savo karo grobiu. Jis tą buvusį kunigaikščio Oginskio dvarą pažadėjo kaip dovaną savo pa garsėjusiam ir mylimam karo vadui, maršalui Hindenburgui, kuris kaip žinome, vėliau, prieš Hitleriui perimant valdžią, buvo tapęs demokratinės Vokietijos prezidentu. Ir tas karo vadas, dar karui tebeinant, 1916 ar 1917 metais buvo atvykęs tos kaizerio dovanos pasižiūrėti. Apžiūrėjo dvaro rūmus su gausiu palydovų būriu, pasidairė po Rietavą ir su patenkinta šypsena išvyko, gal ir nežinodamas, jog jo karių rankos jau daug anksčiau nuplėšė varinį tų rūmų stogą kulipkų lydomo katilui. Tos varinės skardos nuplėšimas ir nulėmė tų rūmų likimą. Stogas buvo pridengtas lentgaliais, ar tik popieriaus dangą. Niekas nebesirūpino ir ta Hindenburgui pažadėtąją dovaną. Rūmai buvo negyvenami ir uždaryti. Pro stogą bėgo vanduo. Pelijo, bluko sienos, biro freskai ir pačios lubos daugelyje salių ir kambarių su tinku prislėgė grindis.

ROMAI VIRTO LAUZŲ

Jau būdamas žemės ūkio ministru, kun. Mykolas Krupavičius atvyko su architektais ir kitais specialistais pažiūrėti,

kas begalima su tais rūmais padaryti. Viskas, išskyrus pačias sienas, jau buvo supuvę ir sulūžę. Ir remontas toks didelis buvo reikalingas, jog nebuvo verta jo bepradėti. Juo labiau, kad architektai pripažino, jog architektūrinę jų vertę jau nėra taip labai didelę. Atremontuoti rūmai sunkiai kam buvo pritaikomi. O ir pritaikius dėl susisiekimo nuotolių negalėjo virsti svarbia aukštojo mokslo institucija. Taip nieko daugiau toji komisija negalėjo nuspręsti, kaip puikiosius buvusius rūmus, virtusius jau laužą, nugriauti, kad miestelėnų vaikai nepakistų savo galvos po griuvančių lubų tinku.

Netrukus iš varžytinių už de-

šimt tūkstančių laimėjo juos tos apylinkės ūkininkas Jurgaitis. Ir tada žmonės kalbėjo, jog jis ėmėsi tos rizikos, tikėdamas, kad, griauant rūmus, išriedės ir kokia paslėpta kunigaikščių Oginskių aukso bakla. Deja, nė viena aukso statinė neišsiritė, bet Jurgaitis vistiek nebuvo apsigavęs. Jis rado to aukso pačiose, gerai išsilaikiusiose raudonose plytose. Jų viršpusės išpardavęs padarė gražaus pinigą, o iš likusių plytų išmūrijo sau dviejų aukštų stilingus gyvenamuosius namus ir kitus reikalingus pastatus.

PIETKIVIČIUS ĮSTEIGIA CRANE SAVINGS AND LOAN BENDROVĘ

Tad grįžtant prie reportažo me

B. R. Pietkivičius

pradžios su R. Pietkivičiumi pokalbio matome, kaip jis ta-

Oginskiu mieste. Rietave pradėjo pirmuosius savo veiklos žingsnius. Būdamas gabus ir imlus jis ten daug ko pasimokė. Taip pat būdamas iš prigimties energingas ir pats turėjo daug ambicijos ką nors savo gyvenime nuveikti. Bet prie esamų sąlygų buvo sunku kas daugiau padaryti. Caro priespauda tebedusino Lietuvą, ir trūko laisvės didesniems užmojams įgyvendinti. Tada B. R. Pietkivičius pasirinko savo gyvenimo darbo bei veiklos lauką laisvąjį Amerikos kraštą — Jungtines Amerikos Valstybes.

Cia atvykęs jis pirmiausia pasistengė gerai išmokyti anglų kalbą, pagilindamas ir savo žinias kursuose bei mokyklose.

Atliko karinę pareigą ir šiam kraštui, tarnaudamas kariuomenėje pirmojo pasaulinio karo metu. Grįžęs vėl į civilinį gyvenimą. Apsipažinęs su esamomis sąlygomis ir išsigijęs gyvenimo patirties, jis ėmėsi didelio užmojo. Kartu su daugiais Victor Kelpsa ir kitais 1926 metais įsteigė Crane Savings and Loan bendrovę. Tai laikytina, berods, jauniausia iš visų lietuvių taupymo bendrovių Čikagoje. Per šį ne taip ilgą gyvenimo tarpą, vadovaujama prezidento B. R. Pietkivičiaus, ji išaugo į stambią finansinę įstaigą, sutelkdamą arti aštuonių milijonų dolerių.

(Bus daugiau)

FOR YOUR OWN PEACE OF MIND

Now you can make a decision and KNOW it's the right one. Columbia Records has taken the "ooh" out of choosing. Your choice is simple and the right one—phono system, 8 track system, 8 track portable or cassette-radio portable, all at a price suited to your needs. MAKE YOUR PLEASURE PICK!

MODEL 509 STEREOHONIC MODULAR COMPONENT SYSTEM WITH AM/FM/FM STEREO. Four piece system, 2 speakers (1-6 1/2", 1-2" in each enclosure), tinted dust cover, headphone jack, solid state dual amplifier, solid state stereo tuner, slide rule dial, FM stereo indicator, black-out dial, automatic turntable, diamond-sapphire needles, cueing and pause control, inputs and outputs, walnut finish.

MODEL 507 STEREOHONIC MODULAR COMPONENT SYSTEM WITH AM/FM/FM STEREO. Five piece system, 2 speakers (1-6 1/2", 1-2" in each enclosure), solid state dual channel amplifier, solid state stereo tuner, slide rule dial, FM stereo indicator, black-out dial, BSR automatic turntable, diamond-sapphire needles, cueing and pause control, inputs and outputs, tinted dust cover, walnut finish.

MODEL 461 Portable 8 Track Tape Player with AM/FM/FM Stereo Radio. Instant load and play, detachable speaker enclosures (6" speaker in each), operates on batteries or AC current in car or boat with optional adapter cord, 5 controls, automatic program selector, slide rule dial, "log" scale, FM stereo indicator, high impact case with walnut grilles.

MODEL 409 BATTERY/AC OPERATED PORTABLE AM/FM/FM 3 BAND RADIO WITH CASSETTE Record and Playback. Solid state circuitry, 6" oval speaker, socket for external speaker, automatic stop, mixing, push button operation, digital tape counter, oscillator switch for AM record, "Aux" socket, dial light, ceramic filter transformer, slide rule tuning, accessories: remote microphone with stand, batteries, AC cord, blank cassette, earphone.

*Mfr. Sugg. List

©"MASTERWORK" MARCAS REG.

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydenas, MES VĖLDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltų statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragikose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavergtą lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūt Lietuva, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klatingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIU. Kelionės į Lietuvą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto, ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išviltos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadaai yra ne mažiau tuokingi. Pasijaukime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėnant čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy. 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$22.00
pusiui metų \$12.00
tris mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitose JAV vietose:
metams \$20.00
pusiui metų \$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

J. VLKS.

PRAEITYJE PASIDAIRIUS

Nepamirštini 1831 metai. — Pirmieji mūsų garsieji politiniai išeiviai. — Kas ir kuo išgarsėjo. — Mūsų tautiečiai palikti neišdildomi pėdsakai Čilės valstybėje.

Prieš 140 metų sukilė Lietuva ir Lenkija, bandydamos nusikratyti carinės Rusijos jungo. Tai nebuvo pirmas Lietuvos sukilimas prieš carinės Rusijos dėtą pastangą galutinai pavergti Lietuvą. Tačiau 1831 metų sukilimas buvo pats didžiausias anais metais.

To sukilimo užuomazga susimetė Vilniuje tarp ano meto Lietuvos švietimo, Vilniaus universiteto auklėtinių. Tarp jų buvo žymusis poetas Adomas Mickevičius, kurio kūryba iki šių dienų neužmirština ne tik Lietuvoje, bet ir kitų kultūrinių tautų tarpe.

Kitas to meto žymusis sukilėlis Ignas Domeika. Juodu buvo Vilniaus universiteto auklėtiniai ir geri bičiuliai.

Deja, tas sukilimas ūmai buvo palaužtas ir kai kurie jo dalyviai paspruko užsienin. A. Mickevičius ir Ig. Domeika taip pat laiku susimetė ir pasitraukė į Prancūziją. Paryžiuje

administratorių nepasitenkinimas. Ji įsakė "tarybinės" Lietuvos vyriausybės ir komunistų partijos centro komitetui leisti kontrolieriams įsikišti į krašto ūkio administracijos darbą. Iki šio meto Lietuvoje įsteigtus rusų dvarų kontroliavimą valdžios paskirti agronomai ir žemės ūkio specialistai. Nuo šių metų spalio pradžios svarbiausius įsakymus duos ne kolchozų pirmininkai, bet kontrolieriai. Šis patvarkymas liečia ne tik žemės ūkio darbus, bet statybos, mokslinio tyrinėjimo, mokyklų, švietimo ir gydymo reikalus. Šis patvarkymas keičia iš pagrindų veikiančius nuostatus ir tvarką. Pirmon eilės jis taikomas žemės ūkyje. Jeigu kontrolieriui atrodys, tai jis gali sustabdyti mokyklos darbą ir versti ne tik mokytojus, bet ir mokinius dirbti atsilikusius laukų darbus. Ypatingai smarkus spaudimas daromas ir pašarų paruošimą. Matyti, kad rusams reikia šieno ir dobilų. Kurioje kitoje sovietų imperijos srityje padarytos planuotojų klaidos verčia Maskvą išspausti iš pavergtos Lietuvos daugiau šieno ir maisto.

Kiekvienam aišku, kad ši prievarta atsilieps į visos Lietuvos gyventojų sveikatingumą. Sniečkui gali pavykti penkerių metų planą atlikti per ketveris metus, bet tuo pačiu metu jis sutrumpins kiekvieno lietuvių gyvenimą vieneriais metais. Sparčiau dirbti gali tikrai geriau pamaitintas darbininkas. Jam turi būti sudarytos sveikos ir tinkamos darbo sąlygos ir nuotaikos. Jam reikia duoti naujus ir geresnius darbo įrankius. Jį reikia apmokyti, sudaryti sąlygas reikalingam poilsui, apsaugoti nuo be-reikalingų "nadziratelių" kabinėjimosi. Tokių sąlygų dabartinėje Lietuvoje nėra. Tenka skubėti ir lenktyniauti senais įrankiais ir sename varge. Sutrumpinimas penkmečio plano vieneriais metais, trumpina kiekvieno pavergtos Lietuvos kolchozo vergo gyvenimą vieneriais metais.

savo draugo Igno Domeikos vardą, jį pavadinęs žegota.

Išsikūrus Čilėje Ignas Domeika, rankų nenuleido. Čilėje tada dar nebuvo aukštosios mokyklos. Ig. Domeika susirūpino čiliečių švietimu ir jų apmokslinimu. Jo sumanymu ir pastangomis buvo įkurta kalnakasybos mokykla Prancūzijos pavyzdžiu. Joje Ig. Domeika dėstė kalnakasybos mokslą. Bet ta aukštąja mokykla jis nesitenkino. Nerimo. Vėžinėjo po Čilės laukus, tyrinėjo gamtą, ieškodamas ir tyrinėjamas požemių turtus. Čilės žemės gėrmės jis užtiko nemaža turto. Apie tai jis rašė ir kartu dėjo pastangas Čilėje įkurti pirmą universitetą. Tai jam pasisekė: Čilės sostinėje Santiago iki šių dienų veikia mūsų tautiečių įkurtas universitetas.

Nors I. Domeika su savo jaunystės draugu Adomu Mickevičium išsikūrė, bet laisvąsias palaikė ryšius. Ir Ig. Domeika nepamiršo savo tėvynės Lietuvos, ją vis Ad. Mickevičiui primindamas. Jo ilgėjosi. Vienam iš savo laiškų Ig. Domeika rašė: "Tu, Adomai, jei pamatysi, jog reikia, kad pas jus grįščiau, parašyk man tik žodžius "turi sugrįžti", nenurodydamas nei priežasties, nei sąlygų".

Neabejotina, kad ir nūnai tarp mūsų išeivijos naujakurių yra nemažai tokių, kurie lūkurioja, kada galės grįžti Lietuvon. Apie tai visą savo gyvenimėlių svajojio ir Ignas Domeika. Deja, nesudarė progos jam grįžti Lietuvon. Carinės Rusijos despotija, kaip ir dabar Kremliaus varovai, spaudė Lietuvos žmones ir saugojo juos nuo neuororų, pančiusių nusikratyti maskolių jungo. Tuo tikslu Lietuva net 40 metų buvo palikta be savo spaudos.

Bet Ignas Domeika negyveno vien savo tėvynės ilgesiu. Jis mokslo srityje darbavosi ir nemažai rašė. Jo mokslo sukurti veikalai iš mineralogijos ir to mokslo artimų sričių plačiai buvo žinomi tarp mokslininkų.

Kada gimė Ignas Domeika — tikslų žinių nėra. Vieni spėja jį gimus 1801 m., kiti — 1802. Siemet tad sueina 170 metų nuo jo gimimo (prileidžiant, žinoma, kad jis gimė 1801 m.).

Esama žinių, kad jo anūkai ir anūkė gyvena iki šių dienų Santiago ir menamai tuose pat namuose, kuriuos gyveno Ig. Domeika.

Čilėje Igno Domeikos nuveikti darbai iki šiol nepamiršti. Yra duomenų, jog Santiago universiteto įkūrėjų ir yra laikomas Ig. Domeika.

Tai mūsų iš Lietuvos išeivija turi gražų pavyzdį kaip ga-

Gyvosios retenybės

Pietų Amerikoje yra gyvatė mussurana, kuri maitinasi nuodingu maistu. Savo išvaizda mažai tesiskiria nuo kitų gyvačių. Kai ji pamato kitos rūšies gyvatę, tuojau vežasi ir taikosi sučiupti ją už sprando. Jei pasiseka įsikabinti į gyvatę, purto ją iki perlaūžia stuburkauli. Mussurana įveikia pusantro karto už save ilgesnę gyvatę, ir kai auka nebegyva, praryja ją.

Brazilijoje mussurana apsaugota įstatymais, nes naikindama nuodingąsias gyvates, ji išgelbėja tūkstančius žmonių gyvybių. Didžiausia pasaulyje gyvačių veisyla yra Sao Paulo mieste, kur augina savo terariumuose mussuranas ir vėliau išvežioja jas po visą kraštą.

Indijoje gyvena mussuranos varžovė. Tai milžiniška, pati didžiausioji pasaulyje gyvatė, apie keturis metrus ilgio — kobra. Nuo jos įkandimo žmogus netrukus miršta. Kobra daug greičiau susitvarko su nuodingomis gyvatėmis, negu mussurana. Ji taip pat pasivijusi kitas gyvates užmuša jas ir suryja.

Kai jūros tyrinėtojas pavyko įsibrauti su dragomis (vieniškais tinklais) į tamsiąsias, niūriąsias vandenyno gelmes, jie surado daug nuostabių gyvių ir žuvų. Pasauliniuose muziejuose yra jau arti tūkstančio egzempliorių žuvų, kurias sistematiškai padalino į 40 skirtingas rūšis ir į 11 šeimų.

Pradžioje veltui buvo ieškota vyriškos lyties žuvų — meškeriojų, kuriuos laikė už visai skirtingus gyvius, nes jie visai nepanašūs į savo patėles, todėl juos ir priskyrė prie aceratių šeimos, kurioje, tiesą pasakius, nebuvo surasta patelių. Jų patėlės buvo priskirtos ir zoologijos klasifikacijos lentelėje įrašytos ir ceratiodea skyrių, kuriame nebuvo patinėlių.

Šis nesusipratimas tęsėsi iki šio šimtmečio 20-ųjų metų. Vėliau paaiškėjo, kad mažytės žuvytės aceratiškai, kurių tarpe nebuvo patelių, yra "tėsiškie vyrai" žuvų grupės ceratiodea, kurios žymiai stambesnės ir nepanašios į savo "vyrus" nykštukus. Paaiškėjo taipogi, kad patinėlis, pamatęs patelę, įsikabina dan-

lima garsinti savo tėvų žemę ir svetur savo gerais darbais.

Šiuo rašiniu turėta tikslu priminti prieš 140 buvusį sukilimą Lietuvoje, pirmus mūsų garbingus politinius išeivius, kurie likimo verčiami turėjo pasitraukti svetur, kad nepatektų į maskolių žandarų rankas ir kartu priminti I. Domeikos 170 metų gimimo sukaktuves.

timis į jos galvą ar vidurius ir jau jos nepaleidžia. Įbedęs galvą prie savo draugės veikia priauga; jo lūpos ir liežuvis suauga su oda patelės (šios žuvys be žvynų). Jie susijungia bendrai — neišskiriami, susijungia išvien ir jų kraujo indai, per kuriuos patinėlis gauna maitinimosi medžiagą ir giminytę iš patelės vidurių.

Tamsioje vandenyno bedugnėje porelei sunku susirasti vienas kitą; žuvis — meškeriotojai prisitaikė prie esančių sąlygų. Patelės nešioja savo veltėdžių vyrus ir maitina juos savo kūno sultimis. Užtai atėjus lemiamai valandai, kai laikas leisti ikrus, jų apvaisinimui — patinėlio ieškoti nereikia.

Žuvis — meškeriotojai sau maistą susižvejoja. Pas jas, kaip ir pas daugelį jų — gilumų gimninačių, ant galvos auga ilga meškerė, kuri pas kas kurias žuvis dešimteriopai ilgesnė už jų kūną. Kai kurių žuvų meškerės — tartum guminės, kurios gali ištįsti ir susitraukti. Ant jų galo virpa masalas — mažytis rutulėlis, kuris tamsoje šviečia. Apgauta žuvis, vėžys ar kalmaras (jūros gyvūnas), puola ant šviesos ir patenka į nasrus meškeriotojui.

Pangolinai gyvena Afrikoje, bet jų dar esama užsilikusių Indijoje ir kai kur užtinkami Indonezijoje. Juos kartais dar vadina žvyniuočiais arba skujuočiais. Pangolinai nuo priešų slepiasi savo šarvuotoje odoje, kuri padengta raginiais žvynų šarvais. Žvynai, eglės kankorėžio "žvynų" stambumo ir panašiai sugulę vienas ant kito.

Pangolinai "ne visai yra skujuočiai ar žvyniuočiai, jie ir ne ropliai, bet žinduoliai gyvuliai — šiltakraujai ir vaikus maitina pienu. Jo šarvai ir išvaizda suklaidina, nes yra panašūs į seniau gyvenusių dinosauros ir i dabar gyvenančius krokodilus.

Nežiūrint, kad pangolinai apsiausti šarvais, jie vikriai kopia į medžius, įsiraigo į dreves, per medžių sausvaidurių įsiknėse po šaknimis, ieško skruzdžių arba termių. Suradę, kiša savo ilgą liežuvį į skruzdėlyną, o kai skruzdės prilimpa prie jo, deda nekrantę į savo nasrus. Kramtyti nėra laiko — skruzdės išbėgios! Bet... ir nėra kuo kramtyti, nes pangolino burnoje nėra dantų, — jie viduriuose. Aštrūs, raginiai dantys gausiomis eilėmis glūdi jo kūno gale, o tvirti raumenys padeda jiems susmulkinti prarytąsias skruzdes. Pangolinai papietavę miega susirangę drevelė, o viduriai — kramto ir grumtluoja.

Parinko Z. Dalenas

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1525 m.)

29

12. Klaipėda Romos byloje 1421 m.

Kuomet Vytautas tarėsi su Ordinu, Jogaila veikė Romoje. Jis ten skundė karaliaus Zigmanto Vraclavos spėdiną popiežiui, kad sprendimas esąs labai vienpusiškas ir neteisingas. Popiežius paklausė Jogailos skundo ir 1421 m. kovo mėn. pradėjo naują bylos nagrinėjimą. Todėl abi pusės, t. y. Lietuva — Lenkija ir Ordinas, turėjo iš naujo raštu patiekti savo reikalavimus ir juos raštu pagrįsti. Lites, I, (2 d.) p. 1; — CEV, p. 512; — Lites, III (1 d.) p. 248.

Ordino prokuratorius Turgardas 1421 m. balandžio 8 d. plačiu raštu iš Romos Did. magistrui aprašė bylos eigą ir ten pabrėžė Klaipėdos reikšmę Ordinui:

"Taip pat Vytautas stengiasi gauti Klaipėdos pilį, kurią jis mieliai norėtų valdyti, tačiau Ordinas jam jokių būdu negali užleisti, nes, jeigu tai įvyktų, Livonijos ir Prūsijos žemės liktų padalytos ir viena nuo kitos atskirtos. Kadangi Ordinui tai būtų skriauda ir didelis nuostolis ir kadangi jį su malonybe šios tvirtovės reikalui esate padėję daug triūso, tai norėtume, kad karalius ir Vytautas su savo galybe jos niekados negautų".

Nors popiežius dar išitus metus mėgino tarp abiejų pusių tarpininkauti, tačiau iš jo pastangų nieko neišėjo, nes abi pusės, Lietuva — Lenkija ir Ordinas laikėsi nenuolaidžiai. Lietuva norėjo visos Zemaitijos su Klaipėda, o Ordinas norėjo pajūrį sau pasilaikyti.

1422 metai — vienos dramos pabaiga, kitos dramos pradžia

Vytautas ir Jogaila pamažu įsitikino, kad jie derybomis iš Ordino nei Zemaitijos nei lenkiškų kraštų neatgaus, nes Ordino užnugaryje stovėjo dvi jėgos, kurios jų vis ir vėl padrasindavo stoti gana akiplėšiškai ir nepagrįstai išsidžiai prieš Lietuvą — Lenkiją. Pirmoji jėga buvo Vokietijos kunigaikščiai su karaliumi Zigmantu priekyje, antroji jėga buvo katalikiškoji Roma su popiežium. Šitos jėgos tvirtai užstodavo Ordiną ir žadėdavo jam ginkluotos paramos karo atveju. Protarpiais tiek Vokietijos karalius Zigmantas, tiek popiežius laviruodavo tarp Lietuvos — Lenkijos ir Ordino, apsimesdavo lietuvių — lenkų draugais, mulkindavo Vytautą ir net išgaudavo Jogailos pasitikėjimą. Bet visi tokie manevrai tebuvo veidmainystė, nes kuomet kildavo Ordino gyvybinis egzistencijos klausimas, jie besąlyginiai stodavo Ordino pusėn.

Todėl Vytautas suprato, kad jis, rungtynėse dėl Zemaitijos su Klaipėda tegali pasitikėti savomis ir vieno talkininko jėgomis. Šis talkininkas buvo čekijos husitų judėjimas. Kaip čekų tautinis bruzdėjimas,

jis buvo antivokiškas, o kaip protestantų pradininkas, jis buvo nukreiptas prieš Romą. Į šitą sąjūdį Vytautas kreipė daug dėmesio.

1422 m. Lietuva Lenkija nebesutiko pratesti ginklų paliaubų, ir liepos 14 d. pasiskelbė karą Ordinui. Jau pirmomis karo dienomis pasirodė, kad atvirame karo lauke kryžiuočiai negali stoti prieš jungtą lietuvių — lenkų kariuomenę. Todėl jie užsidarė pilyse ir gynėsi iš jų.

Matydami, kad Vokietijos kunigaikščių žadėtoji karinė parama tebuvo pigūs žodžiai ir, verčiami savų luomų, Ordino pasiuntiniai 1422 m. rugsėjo 27 d., atvykę į lietuvių — lenkų stovyklą prie Melno ežero, netoli Osos upės, pasirašė taikos sutartį. E. Weise, p. 157 — 164; — LUB, V, p. 877 — 889; — Istor. Sall., p. 94 — 96. — Raczynski, Codex dipl. Lithuaniae, p. 285 — 292.

Čia Zemaitija ir pusė Sūdovus visam laikui buvo pripažintos Lietuvai. Į šiaurę nuo Palangos, 15 km. platumo ruožu, Lietuva vėl priėjo prie Baltijos jūros, perkirta Ordino valdas ir nutraukė kryžiuočių Pajūrio kelią (Strandweg) iš Marienburg, per Karaliaučius, Klaipėdą, Kuldigą, į Rygą. Deja, Vytautas padarė Ordinui didelę nuolaidą ir atsisakė Klaipėdos su trijų mylių platumo žemės baru palei Nemuno žemupį. Kuršių Marias ir Klaipėdą iki netoli Palangos.

Tuo baigėsi Lietuvos valstybės paskutinės pastangos atremti vokiškuosius agresorius, kurie plėšė mūsų gimtingą kardu, ug-

nimi ir krauju. Tai buvo paskutinis Lietuvos valstybės karas prieš Ordiną. Nors Vytautas daug laimėjo, tačiau Klaipėda, Nemuno žemupis, Skalva, Nadrava ir kita Pietnemunija, kurioje vėliau susidarė Mažoji Lietuva, liko Ordino valdžioje, liko agresorių vokiškųjų atėjūnų nagoose. Esant tokiai padėčiai, kova dėl Mažosios Lietuvos turėjo kada nors vėl prasidėti.

30. SIENŲ ĮSĖDIMAS APLINK KLAIPEDĄ

Po Melno taikos reikėjo nustatyti aiškias sienas tarp Ordino ir Lietuvos. Tam tikslui įvyko keli abiejų pusių atstovų parengiamieji susitikimai ir pasitarimai.

Praktiškas sienų pravedimo darbas vyko labai sunkiai. Ypatingai apie Klaipėdą Ordinas stengėsi gauti kuo naudingiausių sąlygų. Čia, kur šimto šešiasdešimt metų bėgyje siautė įnirtingos kovos, kur žemės paviršius tebuvo šiurkščia žolė ir krūmais apaugęs, nebuvo jokių ženklų, į kuriuos sienų nustatytėjai būtų galėję atsiremti. Todėl reikėjo visas vietas apeiti, apžiūrėti ir išmatuoti. 1424 m. nesutarta dėl vartojamo mato. CEV, p. 631, 632, 643. Todėl pradėti darbai iširo.

1425 m. rugpjūčio mėn. pradėta matuoti sienas prie Klaipėdos. Vytautas žadėjo atsiųsti Zemaitijos seniūną Kęsgailą ir savo sekretorių Bartalomiejų ir pateikė planą, kokios turėtų būti išvestos sienos aplink Klaipėdą. Pasirodė, kad sutartas matas buvo skirtingo ilgumo lietuvių ir

kryžiuočių rankose. CEV, p. 702, 703, 707 — 709, 710.

Vedant sienas tarp Lenkijos ir Ordino, susiginčyta dėl Liubičio malūno, kuris kartu buvo ir tvirtovė. Vytautas, norėdamas veikiai taiką įgyvendinti ir, matydamas, kad lenkai yra dėl malūno kietai užsispyrę, 1426 m. pasiūlė Ordinui Palangos pajūrį, jei jie nusileis lenkams malūno klausime. CEV, p. 714; p. 720 — 721; LUB VII, p. 269. Jei Vytautas tikrai būtų Palangą su pajūriu kryžiuočiams atidavęs, jis būtų Lietuvai labai blogai pasitarnavęs. Bet prie to neprieita, nes lenkai nusileido ir Palangos pajūrį pasiliko prie Lietuvos.

Kryžiuočiai labai nenorėjo išsikraustyti iš Palangos. Šaltiniai rodo, kad jie ten laikėsi ilgai po Melno taikos. Taip CEV, p. 574 rašoma, kad 1422 m. rudenį Palangos kryžiuočių vaitas sulaukė nuo audros išgelbėto laivą, gabenantį 32 arklius. Livonijos magistro laiškas Ordinui Did. magistrui, rašytas 1425 m., mini Palangos kalną ir skatina jo neatiduoti lietuviams, nes kalnas labai tinka tvirtovei statyti. LUB VI, p. 220. Tais pačiais metais Klaipėdos komitras pranešė, kad žemaičiai šienavę prie Palangos. CEV, p. 703. Bet 1427 m., kuomet spalio mėn. Jogaila atvyko į Palangą jūros pažūrėti, CEV, p. 781, 791, vokiečių, matomai, Palangoje nebebuvo.

(Bus daigiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienas"

DR. ANNA BALUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 3/4-8012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį
ir sešadienį, tikrai susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir sešad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso tel.: HE-4-1818 arba RE-7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 11 val.
ryto. Trečiadienį ir sešadienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį, 9-12 val. vak. Sešadienį
nuo 2 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų, Protezų, Med. Ban-
džų, Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8, Seštadieniais 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

Baltųjų (jaunučių) futbolo komanda JAV LB Vid. Vakarų apygardos rungtynėse laimėjusi 2-rą vietą.

Nuotrauka Z. Degučio

"MEDICINAI" PASIRODŽIUS
Jau skaitėme spaudoje, kad šių metų rugsėjo mėn. 4-5 d. į Niujorką buvo suvažiavę lietuvių gydytojai. Suvažiavimas pavadintas: "VIII-tas Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos Suvažiavimas". Šis pavadinimas paimtas iš "Medicinos" žurnalo. Apie tą žurnalą čia trumpai ir norime pasiskirti.
Žurnalo pirmajame puslapyje aukštai užrašyta:

Medicina Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos žurnalas.
O viršelyje paskutinė eilutė šitokia:
Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Organas No. 1.
Nelyginant to organo ir žurnalo, dar kyla klausimas: kodėl "Pasaulio ir Amerikos"? Argi Amerika nepriklauso tam pačiam pasauliui?
Antrajame puslapyje viršuje — stambiomis raidėmis Redaktoriaus žodis, antroje eilutėje — mažesniu šriftu Sveikas iš Rytų. Toliau — kursyvu atspausdintas jau tekstas, redaktoriaus žodis, užima pusantro puslapio. Jį gale pasirašo: Dr. Henrikas Armanas, Vyriausias ir atsakingas "Medicinos" Redaktorius.

Įvedamasis naujo redaktoriaus žodis, kaip jau įprasta, pasako, kokių tikėjimų ir kokių dėsnių ketina vadovautis redaktorius, paėmęs žurnalą ar šiaip jau laikraštį į savo rankas. Dr. Henrikas Armanas čia taip ir pasisako. Tikrai skaitytojui iš pat pradžių kiliava rašančiojo kalbos stilius ir gramatinės klaidos. Štai sakiny:

"Aš pats aukštaitis — "qš rytų salelės" iš namų, jau būdamas gimnazistu — aušroku leida "Aušroky žodis" laikraštį. Kaune ir baigęs mediciną vedžiau Kaune "Paštinių žodis" Sveikatos skyrių".

Kieno liežuvis žmoniškai gali ištarti tą sakinį? Bent kiek ir panagrinėkim. Kas norėta pasakyti tais dviem žodžiais "iš namų"? Laikraščio, knygų ir kitokių daiktų pavadinimas, kad ir imamus į kabutes, sakinyje derinam į linksnį, taigi ir čia pritariu rašyti: "leidau "Aušroky žodį" Kaune", "vedžiau "Paštinių žodį" Sveikatos skyrių".

Sakinyje sudėtinis, jame trūksta trijų kabeilių: prieš žodį "leidau", prieš "baigęs" ir prieš "vedžiau". Be to, reikėjo rašyti "būdamas gimnazistas aušroka", ne "gimnazistu aušroka".

Praleiskime dar kelis nesklaidžius ir su klaidomis skirsnius. Paimkime šeštojo skirsniuko sakinį:
"Gydytojo stiprybė glūdi jo kūrybinėje ir siekiančioje naujų tobulėsių horizontų dvasioje". Gal autorius turėjo galvoje šitokią mintį: "Gydytojo stiprybė glūdi jo kūrybinėje ir naujų, tobulėsių horizontų siekiančioje dvasioje"?

Randame ir šitokį (sutrumpinų) posakį: "Gydytojas... yra geriausias žmogaus analistas...". Analistas iki šiol, rodos, teviduomete metraštiniškai.
Visame redaktoriaus žodyje apstu nesklaidžių ir su klaidomis parašytų sakinių. Ir visas žurnalas panašiai suredaguotas, išskyrus kaikiuriuos trumpus pranešimėlius ar žinias, paimtas iš kitos spaudos.

Terminų rašyba čia taip pat savotiška, pav. rašoma: Ther-

mografija, Rheo ir Echoencephalografija, bradycardia, hipertensija, hemophilia, Hemorrhaginis (13 p.), convulsijos, leukocytosė, physisinė terapija (14 p.) — taip ir panašiai, atrodo, beveik visi mediciniški terminai. Čia rašoma ir: Canada (5 p.), Africa, toliau Afrika, bet Ghana, Mezambique ir kt.
Žurnale gerokai prasikiša paties redaktoriaus asmuo, kur jis pats kalba apie save. Antai skyrinė "Forumas" skaitome jo paties žodžius: "Daugumoj sveikintų išreikšta pasitikejimas, pritarimas ir pasitenkinimas naujoju redaktorium. Visiems kolegoms šia proga širdingai dėkoju už padaršinimą ir pasitikejimą mano asmenybeje šiam tikrai sunkiam ir atsakingam darbe". (Ir vėl kas per sakiniai, kas per žodžiai!).
Nesu gydytojas, ne mano reikalas pasvarstyti žurnalo turinį. Bet ir ilinisi skaitytojas pagalvoja, ar pritaria gydytojų žurnalui kelionių aprašymas, koks čia įdėtas paties redaktoriaus, pavadinimu "Africa", užima net puspenkioliktą puslapio. Tame straipsnyje, mirgančiame įvairiomis klaidomis, randame ir šitokių imantrijų: "Rhino ragos miteliai yra stiprus afrodiziakas, o jo penis (lyties organas) išdžiovintas saulėje, o po to suminkštintas aliejumi vartojamas kaip kiboko — botagas, kurio smūgis perkerta žmogaus šoną ar krūtinę iki šonkaulių ir užmuša žmogų vietoje sudavus per kaklą". (O kas per sakiny!).
Kiek toliau dar: "Dramblį lengva surasti iš jo išmatų, kurios lyg arbūzai guli ant žemės po kelis krūvoje, o medžiai visi aplaužyti..." (40 psl.).
Bet jau gana. Norint išnagrinėti visą šios "Medicinos" kalbą ir rašybą, reiktų daug tokių pat "Medicinos" žurnalo puslapių prirašyti.
S. Lainys

• Tokio mieste, Japonijoje, raudonosios Kinijos pirmininko Mao komikų knygelė (Mao sakymai) turi tokį didelį pasisekimą, kad japonai žada panašiai išleisti ir Adolfo Hitlerio bei Karlo Markso komikus.

ALT suvažiavimas
Amerikos Lietuvių Tarybos 31-is metinis suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio mėn. 13 d., šeštadienį, 10 val. ryto Chicagoje, Midway House patalpose, 5400 So. Cicero Ave., Chicagoje, Ill. 60639.
Suvažiavimo išvakarėse, lapkričio mėn. 12 d., nuo 7 val. vak. iki 10 val. vak. įvyks atstovų priėmimas ir susipažinimas ALT patalpose, 2606 West 63rd St., Chicagoje.
Iškilmingos šv. mišios įvyks š. m. lapkričio mėn. 14 d. 10 val. ryto šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, 4557 So. Wood St. ir lietuvių evangelikų parapijos bažnyčioje, 6641 So. Troy St., Chicagoje.

Ona Nakienė,
ALT Reikalų Vedėja

KORP! NEO-LITHUANIA
1971-1973 M. VYR. VALDYBA
Fil. Jonas Valkūnas — pirminkininkas, 6509 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 925-4560.
Fil. Audronė Pavilciūtė — vicepirmininkė, 5532 So. Whipple Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 434-5491.
Fil. Juozas Jurevičius — sekretorius, 7236 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 778-1043.
Fil. Bronius Kasakaitis — išdinininkas, 7150 So. Spaulding Av., Chicago, Ill. 60629, tel. PR 8-7707.
Fil. Edas Modestas — arbiter elegantiarum, 6600 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 737-6830.
Organizacijos ir pavieni asmenys, visą korporaciją liečiančią korespondenciją, prašom siųsti sekretoriaus vardu ir adresu.

• Rytinė Meksikos dalis palengva slenka į Meksikos įlanką (Gulf) po 1 ir 2 colius per metus.
• "Mano daktaras sako, kad aš turiu persekiojimo kompleksą, bet jis' taip sako dėlto, kad jis manęs nekencia!"

Italų spaudoje
Italijos spauda plačiai naudoja Eltos biuletenio italų kalba, "Elta-Press", žiniomis apie Lietuvą. Romos dienraštis "Il Secolo d' Italia" rugpjūčio 25 d. laidoje persispausdino "Elta-Press" 8 nr. viršelį ir plačiai citavo italų bei lietuvių Eltos biuletenio žinias apie Kiniją bei jos dėmesį sovietų pavergtiems kraštams, atsišaukimus ukrainiečiams ir kt. (E)

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI
• Utenos Apskričio Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks spalio mėn. 12 dieną, antradienį, Hollywood salėje, 4317 W. 43rd St. 730 val. vak. Nariai ir narės prašomi atsilankyti, nes yra daug visokių reikalių aptarti. Po susirinkimo bus draugiškos vakšės.
V. Juška, nut. rašt.

• Lėnuan National Democratic klubo susirinkimas įvyks trečiadienį, spalio 13 dieną 8 val. vak. Hollywood Inn salėje, 2417 W. 43rd St. Yra daug įvairių klausimų aptarti. Prašome dalyvauti visus narius. Po susirinkimo bus vakšės.
Bernice Žemgulis, nut. rašt.

LEO ZENKUS
Gyv. 6742 So. Oakley Ave.
Mirė 1971 m. spalio 9 dieną, 2:12 val. popiet, sulaukęs 72 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno 30 metų.
Paliko nuliūdę: dvi seserys — Elizabeth Zuk, jos vyras Karol ir Kazimiera Zelzas, sesers sūnus Vytautas Stanyas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2523 West 71st Street.
Antradienį, spalio 12 dieną 1:00 val. popiet bus įlaidmas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. Leo Zenkaus giminės, draugai ir pažįstami nuodirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Seserys ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorius Donald Petkus. Tel. 476-2345.

PLEASE BE CAREFUL!
Only you can prevent forest fires!
REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE".

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKU
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai MAŽEIK & EVANS
6345 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139
STEP. C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.
Šokiams gros George Joniko orkestras.
Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.
Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiamc

NAUJIENŲ BANKETE

TAUPYMO BENDROVIŲ KONVENCIJA

Philomena D. Pakel vadovavo mandatų komisijai

Rugsėjo 27, 28 ir 29 dienomis Illinois valstijos apdraustų taupymo ir skolinimo bendrovių laikė savo konvenciją St. Louis (Missouri) mieste. Dalyvavo Federal Home Loan Bank of Chicago prezidentas John E. Stipp, Illinois valstijos taupymo bendrovių komisijonierius John J. Lanigan, bankinių reikalų ko-

miteto kongrese narys Philip M. Crane ir daug kitų pareigūnų. Mandatų komisijos raportą išdavė Philomena D. Pakel Chicago taupymo ir skolinimo bendrovės prezidentė (ji buvo tos komisijos pirmininkė). Iš įvairių pranešimų, padarytų konvencijoje, paaiškėjo, jog šiais metais žmonės daugiau

taupo, negu pereiniais metais. Padidėjo taip pat ir namų pirkimas. Kongresininkas Crane pasakė įspūdingą kalbą apie visuotinę gerovę, susijusią su laisve.

Chicago taupymo ir skolinimo bendrovės valdyba, direktoriai ir tarnautojai yra labai patenkinti savo prezidente, kuri ne tik sumaniai tvarko bendrovės reikalus, bet suranda laiko dirbti ir valstijos bendrovių lygoje.

W. B. Sebastian

VLADAS RASČIAUSKAS
ISSKRIDO APLINK PASAULI

Walter Rask-Rasčiauskas praėjo šeštadienio, spalio 9 d. rytą išskrido dar vienai kelionei aplink pasaulį.

Jis bus Japonijoje, Hongkonge, Naujoje Zelandijoje ir Australijoje, kur dalyvaus Sydney mieste vykstančioje kelionių biurų atstovų tarptautinėje konferencijoje. Vėliau skris į Indiją, Pietų Afriką, Keniją, Braziliją ir Argentiją. Gruodžio pradžioje jis grįš į Chicago.

Šią kelionę Vladas Rasčiauskas surengė artėjančiai savo 70 metų sukakčiai paminėti. Vieni tokias sukaktis mini didelėmis sukaustuvinėmis puotomis ir saldžiomis kalbomis, o Vladas Rasčiauskas nutarė ją paminėti dar vienu skridimu aplinkui pasauli.

Pamatydamas naujovėmis jis džiaugsis ne vienas. Savo įspūdžius per Naujienas papasakos visiems lietuviams. (Pr.)

— Lietuvos Vyčių Tautinių šokių grupė atliko dalį programos Rudens šventėje — October festival Conrad Hilton viešbutyje. Cecilia Matul, Helen Pius ir Frank Zapolis yra grupės vadovai.

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

MECHANIC — MACHINIST
Experienced class A mechanic - machinist. Must diagnose and repair malfunction of production machinery and operate machine tools to make or repair parts. Must read blueprints.

REFRIGERATION MAN
Experienced industrial pneumatic electric control system. Air and water - cooled condensers. Know F 12 and F 22 systems. Steady work. Excellent pay. Full benefits.

APPLY OR CALL 181-6100.
TOOTSIE ROLL INDUSTRIES, INC.
7401 So. CICERO
Special interviews on Oct. 11 and 19 8 A. M. to 2 P. M.
An equal opportunity employer.

EXPERIENCED
ASSEMBLY WELDER
Must be able to work from blueprints. Good pay. AUTOQUIP CORPORATION
1140 So. Washenaw
826-5353 — ext. 33

— "Lietuvų vargonininkas išseivijoje", prof. J. Žilėvičiaus parašytas 302 psl. didelio formato, su 50 iliustracijų veikalas, kurį išleido Vargonininkų - Muzikų Sąjunga, padedant aukotojams. Šio veikalo pristatymas bus spalio 21 d. IV Mažosios Dainų šventės metu Elizabeth'e, N. J. Veikale aprašoma, kaip sunkiai vystėsi religinė - bažnytinė ir pasaulinė muzika.

— Chicago Tribune dienraštis penktadienio lidoje aprašė mieste ir apylinkėse esančias kai kurias tautinių mažumų, etninių grupių ir jų kilmės kraštų charakteringas kultūras įstaigas bei muziejus. Gražiai aprašytas Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, jo apimtis ir informacijos lankytojams. Iliustracijose įdėta dail. Rimos skulptūros "Vargo mokykla" nuotrauka.

— Dr. Bruno Leparskis yra išrinktas Kiwanis International klubų organizacijos 4-to distrikto pirmininku L. governor titulu. Į 14 distrikte įeina 14 klubų. Organizacija rūpinasi jaunimu, teikdama materialią paramą jo reikalingiems, taip pat patarimus ir idėjas jaunimo organizacijoms, kreipiant daug dėmesio į priimtus ar asirandančius dėl nenormalių gyvenimo sąlygų defektus. Klubai turi savo ir prisideda prie kitų institucijų ar organizacijų programų, išaugin-ti sveiką kūną ir dvasia jaunimą.

— Lietuvos Vyčių Tautinių šokių grupė atliko dalį programos Rudens šventėje — October festival Conrad Hilton viešbutyje. Cecilia Matul, Helen Pius ir Frank Zapolis yra grupės vadovai.

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

— Tony Mockus, Drury Lane teatro aktorius, ruošdamasis sekančio sezono vaidinimams, viename veikale su garsia artiste Elke Sommer, suindomino Chicago laikraščių korespon-

— Prof. J. Žilėvičius pakvies-tas dalyvauti garbės svečiu Ry-tinio Pakrašio IV Mažojoje

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

MECHANIC — MACHINIST
Experienced class A mechanic - machinist. Must diagnose and repair malfunction of production machinery and operate machine tools to make or repair parts. Must read blueprints.

REFRIGERATION MAN
Experienced industrial pneumatic electric control system. Air and water - cooled condensers. Know F 12 and F 22 systems. Steady work. Excellent pay. Full benefits.

APPLY OR CALL 181-6100.
TOOTSIE ROLL INDUSTRIES, INC.
7401 So. CICERO
Special interviews on Oct. 11 and 19 8 A. M. to 2 P. M.
An equal opportunity employer.

EXPERIENCED
ASSEMBLY WELDER
Must be able to work from blueprints. Good pay. AUTOQUIP CORPORATION
1140 So. Washenaw
826-5353 — ext. 33

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
TYPIST — CLERK
Full time exc. for person who can type 60 w. p. m. Loop headquarters of national organization. Permanent. Good salary and benefits. Call personnel 427-6479

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių
MEN WOMEN
MECHANICALLY INCLINED
For sale and service, full or partime. Call 436-3302 between 8:20 & 10:00 A. M. An Equal Opportunity Employer

WORKING COUPLE NEEDS
COMPANION - HOUSEKEEPER
For elderly man & two school age children. Live in or go. Salary open. References. Some English necessary. PARK RIDGE 692-3649

— Ieškau nuomot 3 kambarius arba du su virtuve Gage ar Brighton Parko apylinkėje. Gali būti ir Marquette Parke. Skambinti 582-0716 arba 925-3612. (Sk)

— Naujienų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

Pedagoginis Lituanistikos Institutas pradeda naujus mokslo metus. Nuotraukoje iškilmų vaizdas. Ped. Lituanistikos instituto direktorius D. Velička ir lektorius A. Dundulis įteikia studentei instituto reguliama. Iškilmės stebi laikraštiniak Z. Juskevičienė, LB Vidurio Vakarų apygardos vicep. A. Juskevičius, lektorius ir studentai. Iškilmingas instituto atidarymas įvyko š. m. rugsėjo mėn. 11 dieną. Studijuoja 32 studentai.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠIEMS MENOŠINIAMS ISIMOKĖJIMAMS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

75TH PL. & HAMLIN
3 bedroom brick, tile cab, kitchen & bath, W/W carpetg., central air, range, refrig., finished basement. 2 1/2 car aluminum garage, low 30's. By owner.
CALL 767-0243.

SOUTH HOLLAND
3 bdrm. bi-level. All face brk. 1 1/2 cer. bas. Fin. rec. rm. Oak thruout, 2 car att. gar.
Tel. 868-2466

PARK FOREST
By owner, Lincolnwood split-level (Sandburg model), 4 bedrooms, 3 baths, family room, central air, fully carpeted, many extras. 1 block from school.
BY APPOINTMENT
PHONE 747-2646

DOLTON
BY OWNER
6 room brick, 3 bedrooms. Cape Cod. Air conditioned, 1 1/2 baths, carpeted. forced air gas heat, new furnace, 1 1/2 car garage, above ground swimming pool, low taxes. Priced for quick sale. Quick possession. 849-0624.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, laikrodžiai, šovanos, vitrinos, baldai.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4066 Ashland, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-6980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 63rd STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1341

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigų)
Pigūs automobilių draudimai.

— Knyga "Lietuvos Universitetas" bus didelio formato, neįskaitant vardyno, vien gryo teksto bus 850 psl. Santraukos anglų kalba — 35 psl. Iš anksto užsisakant knyga kainuoja 15 dolerių. Igi š. m. spalio 25 d. knyga dar galima užsisakyti šiuo adresu: "Lietuvos Universitetas", 6015 S. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629. Garbės prenumerata ir mecenatų auka maloniai laukiama taip pat lgi spalio 25 d., nes vėliau leidinyje mecenatų ir garbės prenumeratorių pavardžių nebebus galima išspausdinti.

ROSELE —
5 room 3 bedroom, 2 bath brick ranch. Full finished basement, rec. room with wet bar & fireplace, 2 1/2 car garage. Carpeting, drapes, awnings. Close to schools, shopping & train.
\$42,500.
Phone 529-1098.

BELWOOD
3 bedroom house, finished basement, fully carpeted, central air conditioned. Near schools, transportation, shops.
\$29,500.
Tel. 544-0455

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning įrenginius ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

PIRKITE BE BAIMĖS
3 BUTAI IR BIZNIO PATALPA.
Tvirtas namas, aluminium langai, platus lotas, Artima vieta Marquette Parke. \$17,600.
2 AUKŠTŲ MŪRINIS NAMAS, apie \$17,000 pajamų metams. Tvarkingai prižiūrėtas, saugioji vietoj. Rimtam pirkėjui, vertas \$47,000.
7 KAMBARIŲ SVIESIŲ PLYTŲ MŪRAS. Ceramic virtuvė ir vonia. Gazo šildymas. Garažas. Blokas nuo California Marquette Parke. \$28,500.
2 BUTŲ 15 M. MŪRAS, 2 po 4% išbaigtas rūšys. Didelis garažas, 2 gazo šildymai. Arti mūsų. \$39,600.
4 BUTŲ gražūs mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. — \$42,700.
SKLYPAS 30' su garžu prie Marquette Parke. \$10,500.
9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogi vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate
7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, skėpas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Rightan Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.
PUKUS BUNGALOW, irengtas skėpas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais irengimais. Judri vieta.

ŠIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$88,000.
10 BUTŲ mūras, alum. langai, šil. gazu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.
1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis, šiluma gazu, centrinis vėsinimas, gražiai irengtas rūšys, 2 auto garažas, beveik dievubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma gazu, aluminium langai, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. — Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St., Cicero
Tel. 652-1202

ROSELE —
5 room 3 bedroom, 2 bath brick ranch. Full finished basement, rec. room with wet bar & fireplace, 2 1/2 car garage. Carpeting, drapes, awnings. Close to schools, shopping & train.
\$42,500.
Phone 529-1098.

BELWOOD
3 bedroom house, finished basement, fully carpeted, central air conditioned. Near schools, transportation, shops.
\$29,500.
Tel. 544-0455

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning įrenginius ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

ROSELE —
5 room 3 bedroom, 2 bath brick ranch. Full finished basement, rec. room with wet bar & fireplace, 2 1/2 car garage. Carpeting, drapes, awnings. Close to schools, shopping & train.
\$42,500.
Phone 529-1098.

BELWOOD
3 bedroom house, finished basement, fully carpeted, central air conditioned. Near schools, transportation, shops.
\$29,500.
Tel. 544-0455

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning įrenginius ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447